

بارداری و زایمان ویلیامز

جلد سوم

ویراست ۲۴

۲۰۱۴

تألیف

جودی داش	گری کانینگهام
باربارا هافمن	کنت لونو
برايان کیسی	استیون بلوم
جیان شفیلد	کاترین اسپونگ

ترجمه

دکتر مهرناز ولدان
متخصص زنان و زایمان
عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر افسانه آموزگار
دکتر مهشید نیک پور
دکتر عبدالرضا منصوری راد

انتشارات ارجمند

انتشارات ارجمند

عنوان و نام پدیدآور: بارداری و زایمان / [اف. گری کانینگهام... و دیگران]; ترجمه دکتر مهرناز ولدان... [و دیگران].

مشخصات نشر: تهران: ارجمند، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهري: ۵۷۶ ص، قطع: وزيرى

شابك ج ۹۷۸-۹۶۴-۴۹۶-۳۰۵-۶۳

شابك دوره: ۹۷۸-۹۶۴-۴۹۶-۳۰۶-۳

يادداشت: Williams' obstetrics, 24th. ed, c2014

موضوع: آبستنى و زایمان؛ باردارى.

شناسه افروده: کانینگهام، اف. گری؛ Cunningham, F. Gary.

منصورى راد، عبدالرضا، ۱۳۴۹ -، مترجم؛ ویلیامز؛ جان ویت

ریچ، ۱۸۶۶ - ۱۹۳۱، آبستنى و زایمان

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۳، ۹۲۶ و ۵۲۴ RG

رده‌بندی دیوبی: ۶۱۸/۲

شماره کتابشناسی ملی: ۳۶۴۶۹۱۰

گری کانینگهام، کنت لونو، استیون بلوم، کاترین اسپونگ
جودی داش، باربارا هافمن، برایان کیسی، جیان شفیلد

باردارى و زایمان ویلیامز

ترجمه: دکتر مهرناز ولدان، دکتر افسانه آمزگار

دکتر مهشید نیک پور، دکتر عبدالرضا منصوری راد

فروخت: ۹۳۷

ناشر: انتشارات ارجمند

صفحه آرا و طراحی متن: پرستو قدیم خانی

ناظر چاپ: سعید خان‌کشلو

چاپ: غزال، صحافی: افشن

چاپ اول، آذر ۱۳۹۳، ۲۲۰۰ نسخه

شابك ج ۹۷۸-۹۶۴-۴۹۶-۳۰۵-۶۳

شابك دوره: ۹۷۸-۹۶۴-۴۹۶-۳۰۶-۳

این اثر، مشمول قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان و هنرمندان

مصوب ۱۳۴۸ است، هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون

اجازه مؤلف (ناشر) نشر یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی

قرار خواهد گرفت.

www.arjmandpub.com

موکز پخش: انتشارات ارجمند

دفتر مرکزی: تهران بلوار کشاورز، بین خیابان کارگر و آذربایجان، پلاک ۲۹۲، تلفن ۰۸۹۸۲۰۴۰

شعبه اصفهان: دروازه شیراز، خیابان چهارباغ بالا-پاساژ هزارجریب تلفن ۰۳۱-۶۲۸۱۰۵۷۴

شعبه مشهد: ابتدای احمدآباد، پاساژ امیر، طبقه پایین، انتشارات مجده دانش تلفن: ۰۵۱-۸۴۴۱۰۱۶

شعبه بابل: خیابان گنج افروز، پاساژ گنج افروز تلفن: ۰۱۱-۲۲۲۷۷۶۴

شعبه رشت: خیابان نامجو، روپرتوی ورزشگاه عضدی تلفن: ۰۱۳۱-۳۲۲۲۸۷۶

شعبه ساری: بیمارستان امام، روپرتوی ریاست تلفن: ۰۹۱۱۸۰۲۰۰۹۰

شعبه کرمانشاه: خ مدرس، پشت پاساژ سعید، کتابفروشی دانشمند، تلفن ۰۸۳۱-۷۷۸۴۸۳۸

بهای ۴۰۰۰ تومن

با ارسال پیامک به شماره ۰۹۹ ۰۹۹ ۰۰۰ ۰۰۰ ۰۰۰ در جریان تازه‌های نشر ما قرار بگیرید:

ارسال عدد ۱:

دریافت تازه‌های نشر پیشگوی به صورت پیامک

ارسال عدد ۲:

دریافت تازه‌های نشر روان‌شناسی به صورت پیامک

ارسال ایمیل:

دریافت خبرنامه الکترونیکی انتشارات ارجمند به صورت ایمیل

به نام خداوند بخشندۀ مهربان

کتاب بارداری ویلایامز از معتبرترین کتب مرجع علم مامایی می‌باشد که توسط پزشکان حاذق بیمارستان پارکلند و براساس طب مبتنی بر شواهد نگاشته شده است. سالهای است که این کتاب در سراسر دنیا راهنمای پزشکان و پژوهشگران در مشکل‌گشایی مسائل مامائی بوده است. هم اکنون شاهد بیست و چهارمین چاپ این کتاب ارزشمند می‌باشیم که با استفاده از بیشتر از سه هزار مقاله معتبر جدید و همچنان براساس طب مبتنی بر شواهد نگاشته و ارائه شده است.

کتاب حاضر ترجمۀ این کتاب نفیس می‌باشد. تلاش اینجانب و همکاران گرانقدرم جناب آقای دکتر منصوری راد، خانم دکتر آموزگار، خانم دکتر نیکپور، خانم دکتر ابطحی، و آقای حقیقی بر این بوده است که ترجمه‌ای شیوا و با نشری ساده رادر عین امانتداری در اختیار پژوهشگران و پزشکان قرار دهیم.

ضروری است از زحمات کارکنان محترم انتشارات ارجمند تشکر و قدردانی نمائیم.

این گروه گرددۀ آمدیم تاکتایی درجهت خدمت به بانوان ایران زمین ارائه نمائیم. از سروران گرامی کمال سپاس و تشکر داریم که اینجانبان رادر رفع نواقص و اشکالات لاجرم راهنمایی و مساعدت بفرمائید.

این کتاب را تقدیم به بانوان گرانقدر ایران زمین نموده و همواره از خداوند متعادل سپاسگزارم که این موهبت الهی را به بنده عطا نموده که خدمتی هر چقدر کوچک به این عزیزان داشته باشم.

دکتر مهرناز ولدان

متخصص زنان و زایمان

عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران

پیشگفتار

کتاب حاضر که ویراست بیست و چهارم کتاب «بارداری و زایمان ویلیامز» به شمار می‌رود، دستخوش سازماندهی گسترده و مجلدی به لحاظ راهبردی شده است. ماکه مخاطبان اصلی این کتاب را پژوهشکان پرمتشغله می‌دانیم - یعنی همان پژوهشکانی که غرق شغل خود هستند - همچنان به ارائه جزئیات اصول پایه مامایی مانند آناتومی و فیزیولوژی مادر، مراقبت‌های پیش از لقاح و پیش از تولد، زایمان، وضع حمل، و دوران نفاس می‌پردازیم و در این میان، مطالب مفصلی درباره عوارض مامایی (و از جمله زایمان پیش از موعد، خون‌ریزی، هیپرتانسیون، غیره و غیره) را ارائه خواهیم داد. ما دگریار بر اصول علمی مامایی بالینی تأکید کرده، و در این میان به طور اخص اهمیت اصول بیوشیمیایی و فیزیولوژیک تسلط‌دهنده در زنان را یادآور می‌شویم: و این اصول، مکمل توصیف‌هایی هستند که از طبابت مبتنی بر شواهد ارائه شده‌اند، که همین نکته، ویژگی بارز ویراست‌های پیشین نیز به شمار می‌رود. چارچوب ویراست جدید که مجدداً سازماندهی شده است، تأکید بیشتر بر جنبه‌ی عنوان بیمار امکان‌پذیر ساخته، و مطالب بیشتری را در زمینه تشخیص و درمان مربوط به جنبه‌ی شامل می‌شود. بیش از ۱۰۰ تصویر سونوگرافی و MRI جدید که آناتومی طبیعی جنین و ناهنجاری‌های شایع جنبه‌ی را به تصویر می‌کشند، مکملی بر تغییرات مذکور هستند. سرانجام، برای تأکید بر حرف «م» در طب مادر - جنین، ما هم‌چنان به یادآوری اختلالات پرشمار طبی و جراحی می‌پردازیم که می‌توانند عوارضی را در حین بارداری پدید آورند.

به منظور تحقق این اهداف، متن کتاب با بیش از ۳۰۰ نکته مدرج در متون پژوهشکی که تا سال ۲۰۱۴ چاپ شده‌اند، به روز شده است. به علاوه، حدود ۹۰۰ تصویر در این کتاب وجود دارد که شامل تصاویر سونوگرافی، تصاویر میکروسکوپی، و نمودارهایی از داده‌ها هستند و اکثر آنها رنگ‌آمیزی زنده‌ای دارند. بخش عمده‌ای از آثار هنری اصلی، از سوی هنرمندان پژوهشکی خود مارائه شده‌اند.

ما در این ویراست نیز همانند ویراست‌های پیشین، همچنان دستورالعمل‌های معاصر منتشر شده از سوی سازمان‌های حرفه‌ای و دانشگاهی و از جمله کالج متخصصان زنان و مامایی آمریکا، انجمن طب مادر - جنین، مؤسسه‌ی ملی سلامت، و مراکز پیش‌گیری و کنترل بیماری‌ها را در متن کتاب گنجانده‌ایم. بسیاری از این داده‌ها، در قالب قریب به ۱۰۰ جدول جدید ارائه شده و در قالبی عرضه شده‌اند که مطالعه و استفاده از آنها به سهولت امکان‌پذیر است. به علاوه، چندین الگوریتم تشخیصی و درمانی نیز برای راهنمایی پژوهشکان ارائه شده‌اند. ما ضمن آنکه به شدت در تلاش هستیم تا با ذکر منابع پرشمار، گزینه‌های مستعد مبتنی بر شواهد را برای این نوع طرح‌های درمانی فراهم آوریم، تجربیات شخصی خود را تیز که از خدمات گسترده مامایی حاصل شده‌اند، در متن کتاب گنجانده‌ایم. ما طبق معمول، ضمن آنکه معتقدیم این تجربیات، مثال‌هایی تخصصی از مامایی مبتنی بر شواهد هستند، ولی اقرار می‌کنیم که تنها روش درمان بیماران قلمداد نمی‌شوند.

در ویراست بیست و چهارم، غیبت چهار همکار که ما را در ویراست‌های پیشین «بارداری و زایمان ویلیامز» یاری داده بودند، بسیار مشهود است. دکتر جان هاوت از دانشگاه آلاما در بیرونگام، که از ویراستاران این کتاب در ویراست ۲۱ تا ۲۳ بوده است، اکنون سرگرم تلاش در عرصه پژوهش است. دکتر

دوایت راوی، که از ویراستاران کتاب حاضر در ویراست ۲۲ و از ویراستاران ویراست ۲۳ بوده‌اند، وظیفه‌ای بالینی و پژوهشی را در دانشگاه برآون عهده‌دار شده‌اند. ما بی‌تردید خلاصه‌دانش آنان را در زمینه چالش‌های مربوط به کارآزمایی‌های شاهددار تصادفی و مفهوم واقعی آنها حس خواهیم کرد. دکتر جورج وندل جونیور از مرکز پژوهشی جنوب غرب دانشگاه تگزاس که از ویراستاران کتاب در ویراست‌های ۲۲ و ۲۳ بود، اکنون وظیفه‌ای مهم و نظراتی را در ابداع و توسعه «حفظ و تأیید بورد زنان و زایمان آمریکا» بر عهده گرفته است. دکتر جیم آلکساندر نیز که از ویراستاران مادر ویراست ۲۳ بود، به منظور ادامه طبابت در موتلانا، از جمع ما جدا شده است. این پژوهشکان با استعداد، معلومات ارزشمندی را چه در زمینه بالینی و چه در عرصه مبتنی بر شواهد، در اختیار ما قرار داده بودند.

ما برای پرکردن جای خالی این همکاران مصممی که از ما جدا شده‌اند، چهار ویراستار جدید - همگی از مرکز پژوهشی جنوب غرب دانشگاه تگزاس - را به جمع خود اضافه کرده‌ایم که هر یک از آنان، در عرصه‌های مهمی از طب مادر - جنین و مامایی معاصر دارای تخصص هستند. دکتر جودی داشه - که همکاری ارزشمندی در ویراست‌های ۲۱ تا ۲۲ با ما داشته است - اکنون به عنوان ویراستار به ما پیوسته و تجربیات گسترده و مهارت‌های ارزنده خود در زمینه سونوگرافی در عرصه مامایی، تشخیص در جنین، و ژنتیک پیش از تولد را در اختیار ما قرار داده است. دکتر باربارا هومن، معلومات بالینی گسترده خود در عرصه مسائل عمومی مامایی و پیش‌گیری از بارداری و نیز رویان‌شناسی، آناتومی، و باتلولوژی جفت را در اختیار ما گذاشده است. دکتر برایان کیسی، ما را از تجربیات ارزشمند خود در زمینه پژوهش و مامایی به همراه علاقمندی ویژه خود نسبت به دیابت، اختلالات رشد جنین، و فیزیولوژی تیروئید بهره‌مند ساخته است. دکتر جین شیفلد نیز با دانش و ذکاوت بالینی خویش و علاقمندی اش به پژوهش در عرصه اختلالات طبی مادر، مراقبت‌های ویژه، و عقوبات‌های دوران بارداری و پری‌ناتال، به ما پیوسته است.

به علاوه، ما از بازگشت دو ویراستار سابق خود خرسندیم که همچنان سبب افزایش غنای چشمگیر در سیاهه حاضر شده‌اند. دکتر دایان تویکلر، از دانش و تجربیات شگرف خود در زمینه پیشرفت‌های بالینی و تکنولوژیک مرتبط با تصویربرداری از جنین و مادر با استفاده از سونوگرافی، رادیولوژی، و MRI بهره می‌گیرد. دکتر مالا ماهندر و نیز از دانشمندان بر جسته علوم پایه است که همچنان نقش بسی نظری در ارائه نسخه‌های ترجمه شده‌ای از جنبه‌های مربوط به علوم پایه در تولید مثل انسان را بر عهده دارد. سرانجام، چهار ویراستار جدید نیز گروه ویراستاری را تکمیل کرده و انتشار کتاب حاضر را امکان‌پذیر ساخته‌اند. دکتر کوین وورلی و دکتر سیت هاوکینز، نقاط قوت فزاینده‌ای را در عرصه‌های طب مادر - جنین بالینی و دانشگاهی فراهم آورده‌اند. دکتر دان مک انتایر نیز بخش عمده‌ای از داده‌های حاصل از پایگاه داده گسترده‌ای را ارائه کرده است که پایه و اساس خدمات فراگیر مامایی در بیمارستان پارکلند و مرکز پژوهشی جنوب غربی دانشگاه تگزاس را تشکیل می‌دهد. دکتر لوئیس کالور همچنان وظیفه بی‌نقص خود در عرصه ناظرت بر امور هنری جدید در ویراست حاضر و ویراست‌های پیشین را ادامه می‌دهد. در مجموع، نقاط قوت هر یک از مؤلفان، به یکدیگر افزوده شده‌اند تا جمع کل تلاش آکادمیک ما را پدید آورند.

ف. گری کانینگهام

کیت ج. بلونو

استیون ل. بلوم

فهرست مطالب

اصلاح بیماری‌های قلبی به وسیله جراحی ۹۰	بخش ۱۲ - عوارض طبی و جراحی ۱۱
بیماری دریچه‌ای قلب ۹۴	فصل ۴۶: ملاحظات عمومی و ارزیابی مادر ۱۳
بیماری قلبی مادرزادی ۹۸	اعمال جراحی در دوران بارداری ۱۴
هیپرتانسیون ریوی ۱۰۲	جراحی لاپاروسکوپیک در دوران بارداری ۱۵
کاردیومیوپاتی‌ها ۱۰۴	تکنیک‌های تصویربرداری ۱۸
نارسایی قلبی ۱۰۸	تشعشع یونیزان ۱۹
اندوکاردیت عفونی ۱۰۹	پرتوتابی درمانی ۲۳
آریتمی‌ها ۱۱۰	پرتوتابی تشخیصی ۲۳
بیماری‌های آثورت ۱۱۲	سونوگرافی ۲۸
بیماری ایسکمیک قلب ۱۱۵	تصويربرداری با تشدید مغناطیسی (MRI) ۲۸
فصل ۵۰: هیپرتانسیون مزمن ۱۲۱	رهنمودهایی جهت تصویربرداری تشخیصی در دوران بارداری ۳۰
ملاحظات کلی ۱۲۱	
تشخیص و ارزیابی در دوران بارداری ۱۲۳	فصل ۴۷: مراقبت‌های ویژه و ترومما ۳۳
اثرات نامطلوب بر روی بارداری ۱۲۴	مراقبت‌های ویژه مامایی ۳۳
داروهای ضد فشارخون ۱۲۹	ادم حاد ریه ۳۶
درمان ضد فشارخون در دوران بارداری ۱۳۱	سندرم دیسترنس تنفسی حاد ۳۸
هیپرتانسیون تشدید شده در بارداری با سوارشدن پره‌اکلامپسی ۱۳۲	سندرم سپسیس ۴۳
ارزیابی جنین ۱۳۲	ترووما ۴۹
وضع حمل ۱۳۳	آسیب‌های حرارتی ۵۷
هیپرتانسیون پس از زایمان ۱۳۳	احیای قلبی-ریوی ۵۸
فصل ۵۱: اختلالات ریوی ۱۳۷	فصل ۴۸: چاقی ۶۵
آسم ۱۳۸	ملاحظات کلی ۶۵
برونشیت حاد ۱۴۴	عارض و مرگ و میر ناشی چاقی ۶۸
پنومونی ۱۴۴	درمان چاقی ۶۸
پنومونی‌های باکتریایی ۱۴۵	بارداری و چاقی ۶۸
پنومونی آنفلوانزایی ۱۴۷	
سل ۱۵۰	
سارکوئیدوز ۱۵۴	
فیروزکیستیک ۱۵۵	
	فصل ۴۹: اختلالات قلبی - عروقی ۸۱
	ملاحظات فیزیولوژیک در دوران بارداری ۸۱
	تشخیص بیماری قلبی ۸۳
	ملاحظات درمانی حول و حوش زایمان ۸۶

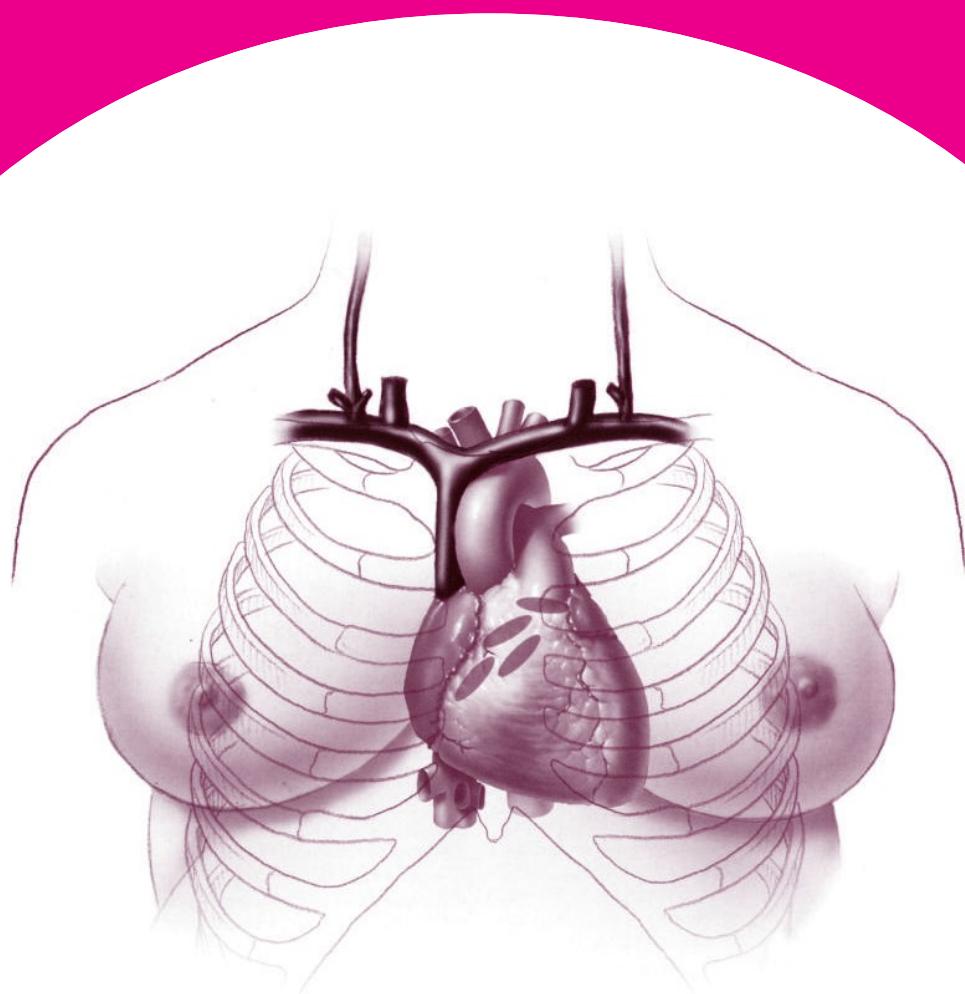
کبد چرب حاد حاملگی	۲۴۹	مسومیت با منوکسیدکربن	۱۵۸
هپاتیت ویروسی	۲۵۳	فصل ۵۲: اختلالات ترومبوآمبولیک	۱۶۴
بیماری کبد چرب غیرالکلی	۲۵۹	پاتوفیزیولوژی	۱۶۴
سیروز	۲۶۰	ترومبوفیلی ها	۱۶۵
مصرف دوز بیش از حد استامینوفن	۲۶۱	غربالگری ترومبوفیلی ها	۱۷۵
آدنوم کبد	۲۶۲	ترومبوز وریدهای عمقی	۱۷۵
اختلالات کیسه صفرا	۲۶۴	زایمان وضع حمل	۱۸۲
اختلالات پانکراس	۲۶۶	ترومبوفیلیت وریدهای سطحی	۱۸۴
فصل ۵۶: اختلالات هماتولوژیک	۲۷۲	آمبولی ریه	۱۸۴
آنمی فقر آهن	۲۷۴	ترومبوپروفیلاکسی	۱۹۰
آنمی ناشی از بیماری های مزمن	۲۷۵	فصل ۵۳: اختلالات کلیه و مجاری ادرار	۱۹۷
آنمی مگالوپلاستیک	۲۷۶	تغییرات دستگاه ادراری در دوران بارداری	۱۹۷
آنمی همولیتیک	۲۷۷	عفونت های دستگاه ادراری	۱۹۹
آنمی آپلاستیک و هیپوپلاستیک	۲۸۱	نفرولیتیاز (سنگ کلیه)	۲۰۴
پلی سیتیمی ها	۲۸۲	بارداری پس از پیوند کلیه	۲۰۷
هموگلوبینوپاتی ها	۲۸۳	بیماری کلیه پلی کیستیک	۲۰۸
سندرم های تالاسمی	۲۹۰	بیماری های گلومرولی	۲۰۹
اختلالات پلاکتی	۲۹۳	بیماری مزمن کلیه	۲۱۲
اختلالات انقادی ارشی	۲۹۹	آسیب حاد کلیه	۲۱۶
بیماری فون ویلبراند	۳۰۰	ضایعات مجاری تناسلی تحتانی	۲۱۸
فصل ۵۷: دیابت قندی	۳۰۹	فصل ۵۴: اختلالات دستگاه گوارش	۲۲۳
انواع دیابت	۳۰۹	تکنیک های تشخیصی	۲۲۳
دیابت پیش از بارداری	۳۱۱	لایپروتومی و لایپرسکوپی	۲۲۴
تشخیص	۳۱۲	حمایت تعذیبه ای	۲۲۴
درمان دیابت در دوران بارداری	۳۲۱	اختلالات دستگاه گوارش فوکانی	۲۲۵
دیابت بارداری	۳۲۵	استفراغ شدید بارداری	۲۲۵
غربالگری و تشخیص	۳۲۵	خونریزی دستگاه گوارش فوکانی	۲۳۱
تأثیرات بر روی مادر و جنین	۳۲۹	اختلالات روده باریک و کولون	۲۳۱
فصل ۵۸: اختلالات اندوکرین	۳۴۱	اسهال حاد	۲۳۱
بارداری و فیزیولوژی تیروپید	۳۴۱	بیماری التهابی روده	۲۳۲
هاپر تیروپیدیسم	۳۴۳	انسداد روده	۲۳۷
هاپو تیروپیدیسم	۳۵۰	آپاندیسیت	۲۳۹
هاپو تیروپیدیسم بدون علامت	۳۵۱	فصل ۵۵: اختلالات کبد، کیسه صفرا و پانکراس	۲۴۵
کمبود یُد	۳۵۵	اختلالات کبد	۲۴۵
هاپو تیروپیدیسم مادرزادی	۳۵۶	کلستاز داخل کبدی حاملگی	۲۴۷
تیروپیدیت پس از زایمان	۳۵۶		
بیماری ندولار تیروپید	۳۵۷		

فصل ۵۲: اختلالات پوستی	۴۴۳	بیماری‌های پاراتیرویید.....	
درماتوزهای اختصاصی بارداری.....	۴۴۳	اختلالات غده آدرنال	
بیماری‌های پوستی که مختص بارداری نیستند.....	۴۴۷	بیماری‌های هیپوفیز.....	
درمان بیماری‌های پوستی.....	۴۴۸		
فصل ۵۳: بیماری‌های نئوپلاستیک	۴۵۱	فصل ۵۹: بیماری‌های بافت همبند	۳۷۳ .....
اصول درمان سرطان در دوران بارداری.....	۴۵۱	بیماری‌های همبند با واسطه ایمنی	
نئوپلازی‌های دستگاه تولیدمثل.....	۴۵۴	لوپوس اریتماتوی سیستمیک	
کارسینوم پستان.....	۴۶۷	سندرم آنتی‌بادی آنتی‌فسفولیپید	
سرطان تیرویید.....	۴۷۰	آرتربیت روماتویید	
بدخیمی‌های سلول لنفویید.....	۴۷۰	اسکلروز سیستمیک (اسکلرودرمی)	
ملاتوم بدخیم.....	۴۷۳	سندرم‌های واسکولیت	
کانسرهای دستگاه گوارشی.....	۴۷۴	میوپاتی‌های التهابی	
سایر تومورها.....	۴۷۵	اختلالات ارشی بافت همبند	
فصل ۵۴: بیماری‌های عفونی	۴۸۱	فصل ۶۰: اختلالات نورولوژیک	۴۰۱ .....
ایمونولوژی مادر و جنین.....	۴۸۱	تصویربرداری سیستم اعصاب مرکزی	
عفونت‌های ویروسی	۴۸۲	سردرد	
عفونت‌های باکتریایی	۴۹۶	اختلالات تشنجی	
عفونت‌های پرتوزوآری	۵۰۶	بیماری‌های عروق مغزی	
عفونت‌های نوظهور	۵۱۰	بیماری‌های میلین زدا یا دژنراتیو	
ملاحظات مسافرت در دوران بارداری	۵۱۱	نوروپاتی‌ها	
بیوتوریسم	۵۱۲	آسیب‌های طناب نخاعی	
فصل ۵۵: بیماری‌های آمیزشی	۵۱۹	افزایش ایدیوپاتیک فشارخون در داخل جمجمه	
سیفیلیس	۵۱۹	شانت‌های بطئی در مادر	
گنوره	۵۲۵	مرگ مغزی مادر	
عفونت‌های کلامیدیایی	۵۲۶		
ویروس هرپس سیمپلکس	۵۲۸		
شانکرویید	۵۳۳		
پاپیلوما ویروس انسانی	۵۳۴		
واژینیت	۵۳۶		
ویروس نقص ایمنی انسانی (HIV)	۵۳۷		
ضمیمه	۵۵۳		
نمایه	۵۷۱		
		فصل ۶۱: اختلالات روانپزشکی	۴۲۷ .....
		سازگاری روانی با بارداری	
		نفاس	
		ارزیابی پرہناتال	
		ملاحظات درمانی	
		اختلالات افسردگی	
		اختلال دوقطبی و اختلالات مرتبط با آن	
		اختلالات اضطرابی	
		اختلالات طیف اسکیزوفرنی	
		اختلالات تغذیه و خوردن	
		اختلالات شخصیت	

بخش ۱۲

عوارض طبی و جراحی

فصل ۴۶

ملاحظات عمومی و ارزیابی مادر

زن به ازای هر ۱۰۰۰ وضع حمل بود (Kuo, ۲۰۰۷). قریب به یک مورد از هر ۶۳۵ زن باردار تحت یک عمل جراحی غیرمامایی قرار می‌گیرند (Cornille, Kizer؛ ۲۰۱۰؛ Kizer, ۲۰۱۱). بسیاری از این اختلالات غیرمامایی در محدوده قلمرو ماماهای قرار دارند. در هر حال برخی از آنها نیاز به مشاوره دارند، و همچنان سایر آنها نیاز به یک تیم مشتمل از چند تخصص مختلف دارند. در مورد آخر اعضاً تیم می‌توانند شامل متخصصین طب مادر و جنین، متخصصین داخلی و فوق تخصص‌های پزشکی، جراحان متخصصین بی‌هوشی، و تعداد رشته‌های دیگر باشند (کالج زنان و مامایی آمریکا، ۲۰۱۳). در این شرایط ماماهای باید اطلاعات شغلی وسیعی از طیف اختلالات شایع متصور برای زنان در سنین بارداری داشته باشند. به طور هم‌زمان افراد غیر ماما که به این زنان و جنین متولد نشده آنها یاری می‌رسانند نیز باید با تغییرات فیزیولوژیک ناشی از بارداری و ملاحظات خاص جنینی آشنا باشند. بسیاری از این دغدغه‌های طبیعی بارداری تأثیراتی قابل توجه از لحاظ بالینی بر بسیاری از بیماری‌ها دارند و به نظر می‌رسد تغییراتی در مقادیر روئین آزمایشگاهی ایجاد می‌کنند.

این امری بدینه است که نباید زنی را به علت بارداری مجازات نمود. به منظور اطمینان حاصل نمودن از این موضوع باید یک سری سوال پاسخ داده شوند.

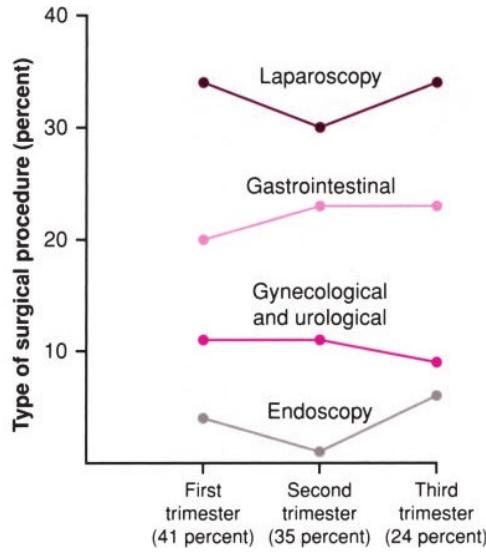
- در صورتی که زن باردار نبود راهکار درمانی پیشنهادی چه می‌بود؟
- در صورتیکه درمان پیشنهادی به علت باردار بودن متفاوت است آیا می‌توان آن را توجیه کرد؟
- چه خطرات و مزایایی برای مادر و جنین وی مطرح هستند و آیا این دو موجود در مقابل یکدیگر قرار دارند؟
- آیا می‌توان یک برنامه درمانی فردی‌سازی شده طراحی

۱۴	اعمال جراحی در دوران بارداری
۱۵	جراحی لاپاروسکوپیک در دوران بارداری
۱۸	تکنیک‌های تصویربرداری
۱۹	تشعشع یونیزان
۲۳	پرتوتابی درمانی
۲۳	پرتوتابی تشخیصی
۲۸	سونوگرافی
۲۸	تصویربرداری با تشدید مغناطیسی
۳۰	رهنمودهایی برای تصویربرداری تشخیصی در دوران بارداری

هیچ‌گاه زنی را به دلیل بارداری مجازات نکنید. زنان باردار مستعد ابتلاء به کلیه اختلالات طبی و جراحی هستند که برای زنان در سنین باروری مطرح هستند. برخی از این اختلالات، به ویژه آنها که روندی مزمن دارند اغلب موارد پیش از بارداری وجود داشته‌اند. لیکن آنها نیز مانند سایر اختلالات می‌توانند به صورت حاد در یک بارداری که از سایر نظرها طبیعی بوده است رخ دهند. بررسی کمی اختلالات غیرمامایی که می‌توانند بارداری را دچار عارضه کنند به طور دقیق امری دشوار است لیکن می‌توان تا حدودی آنها را تخمین زد. به عنوان مثال در یک جمعیت تحت درمان - مراقبت میزان کلی بستری در دوران پیش از تولد ۱۰/۱ مورد به ازای هر ۱۰۰ وضع حمل بود (Gazmararian, ۲۰۰۲). از این میان قریب به یک‌سوم موارد به دلیل موقعیت‌های غیرمامایی شامل بیماری‌های کلیوی، ریوی و عفونی بودند. در مطالعه‌ای دیگر توسط نمونه‌گیری بستری فرامایلیتی ۲۰۰۲، میزان بستری در بیمارستان به دلیل صدمه دیدن ۴/۱

کرد که مابین مزايا و خطرات تغییرات ایجاد شده توسط آن تعديل برقرار باشد؟

چنین رویکردن باید امکان فردی‌سازی کردن مراقبت‌ها را برای زنان در اغلب اختلالات طبی و جراحی که بارداری را عارضه‌دار می‌سازند، فراهم نماید. علاوه بر این چنین رویکردن به ویژه می‌تواند هنگام مشاوره با سایر متخصصان مفید واقع شود.

تصویر ۱-۴۶. نسبت اعمال جراحی بر حسب سه ماهه‌های بارداری در ۳۶۱۵ زن باردار.

حتی اگر تکنیک‌های جراحی و بیهوشی، بی‌عیب و نقص باشند نیز خطر مرگ‌ومیر و عوارض مادری و پری‌ناتال به نحو قابل توجهی افزایش می‌یابند. در مقابل عوارض ناشی از عمل نیز ممکن است اثرات نامطلوبی بر پیامدها داشته باشند. به عنوان مثال، زنی که آپاندیس ملتهب وی بدون عارضه خارج گردیده است، ممکن است در جریان لوله‌گذاری با خارج‌سازی لوله تراشه دچار آسپیراسیون محتويات اسیدی معده شود. همچنین در مقایسه با زنان غیرباردار، زنان بارداری که تحت اعمال جراحی مشابه قرار می‌گیرند به نظر نمی‌رسد دچار عارضه‌های بیشتری گردند (Silvestri، ۲۰۱۱).

■ اثر جراحی و بیهوشی بر روی پیامدهای بارداری

گستره‌ترین داده‌هایی که در زمینه خطرات جراحی و بیهوشی در دوران بارداری وجود دارند، از دفتر ثبت موالید سوئد استخراج شده‌اند و توسط Mazzé و Källén (۱۹۸۹) گزارش شده‌اند. در این مطالعه، اثر ۵۴۰۵ عمل جراحی غیرمامایی که مابین سال‌های ۱۹۷۳ تا ۱۹۸۱ بر روی ۷۲۰,۰۰۰ زن باردار صورت گرفته بودند، آنالیز شد.

فیزیولوژی مادر و تغییر مقادیر آزمایشگاهی

بارداری باعث القای تغییراتی فیزیولوژیک در کل دستگاه‌های بدن می‌گردد. برخی از این تغییرات، عمیق بوده ممکن است باعث تسهیل یا ایجاد ابهام در ارزیابی اختلالات موجود شوند. نتایج بسیاری از تست‌های آزمایشگاهی نیز ممکن است تغییر کند؛ برخی از این تغییرات، در زنان غیرباردار، غیرطبیعی تلقی می‌شوند. به عکس، گاه، نتایج تست‌ها ممکن است طبیعی باش، حال آن که در فرد باردار غیرطبیعی لحظه می‌شوند. طیف وسیع اثرات بارداری بر روی فیزیولوژی طبیعی فرد و نیز مقادیر آزمایشگاهی، به طور مفصل در فصل ۴ در فصول پیش رو و در بخش ضمیمه مورد بحث قرار گرفته است.

صرف داروها در دوران بارداری

خوشبختانه بخش اعظم داروهایی که برای درمان شایع‌ترین بیماری‌هایی که بارداری را دچار عارضه می‌کنند، به کار می‌روند، نسبتاً بی‌خطر هستند. با این حال، در این زمینه استثنایات شایان توجهی وجود دارند که به طور مفصل در فصل ۱۲ مورد بحث قرار گرفتند.

اعمال جراحی در دوران بارداری

در اکثر زنانی که تحت اعمال جراحی بدون عارضه قرار می‌گیرند، خطر پیامدهای نامطلوب بارداری چندان افزایش نمی‌یابد. با این حال، در صورتی که جراحی با عارضه همراه باشد، احتمالاً این خطر افزایش می‌یابد. به عنوان مثال در آپاندیسیت پرفوره همراه با پریتونیت مدفوعی (feculent)،

احتمالاً حاصل اثر سینرژیستیک بیماری و عمل جراحی است. در مطالعه‌ای دیگر در بررسی ۲۳۵ زن که تحت جراحی توده آدنکسی قرار گرفته بودند، نرخ وضع حمل پره‌ترم بالاتر بود (Hong, ۲۰۰۶).

Mazze و Källén (۱۹۹۰) به دقت ۵۷۲ عمل جراحی که در هفته‌های ۴ و ۵ انجام گرفته بودند را مورد بررسی قرار داده و دریافتند که هیچ ارتباط معنی‌داری بین انجام اعمال جراحی و نقایص لوله عصبی وجود ندارد. Czeizel و همکاران وی (۱۹۹۸) با بررسی پایگاه داده‌های مجارستان، هیچ مدرکی را دال بر ترتیب زدن داروهای بیهودشی پیدا نکردند. Kuczakowski (۲۰۰۶) نتیجه گیری کرد که هیچ شواهد محکمی دال بر آسیب‌رسان بودن داروهای بیهودشی برای جنین وجود ندارد.

جراحی لپاروسکوپیک در دوران بارداری

لپاروسکوپی به شایع‌ترین عمل جراحی در سه ماهه اول بدل شده است که به منظور تشخیص و درمان اختلالات جراحی متعددی به کار می‌رود (Kuczakowski, ۲۰۰۷). علاوه بر درمان بارداری نابجا (فصل ۱۹)، از این روش به طور ترجیحی طی اغلب بارداری‌ها جهت مشاهده و درمان توده‌های آدنکس (فصل ۶۳)، به منظور آپاندکتومی (فصل ۵۴) و برای کوله‌سیستکتومی (فصل ۵۵) مورد استفاده قرار می‌گیرد. در سال ۲۰۱۱ راهکارهای کمیته جامعه جراحان گوارش و اندوسکوپی (SAGES) توصیه‌های خود را در خصوص کاربرد لپاروسکوپی در زنان باردار به روز نمود.

برخی از این راهکارها در **جدول ۴۶-۲** فهرست شده‌اند. اطلاعات در خصوص انتخاب رویکرد جراحی در زنان باردار از مرکز داده‌های کالج جراحان آمریکا استخراج می‌شود (Silvestri, ۲۰۱۱). طی یک دوره پنج ساله که در سال ۲۰۰۹ پایان یافت قریب به ۱۳۰۰ زن باردار که تحت آپاندکتومی یا کوله‌سیستکتومی قرار گرفته بودند، مورد مطالعه قرار گرفتند. آپاندکتومی باز در ۳۶ درصد از ۸۵۷ زن باردار مورد استفاده قرار گرفت اما در مقایسه با گروه غیرباردار تنها در ۱۷ درصد موارد به کار رفت. از میان کسانی که تحت کوله‌سیستکتومی قرار گرفتند جراحی باز در ۱۰ درصد از ۴۳۶ زن باردار و ۵ درصد زنان غیرباردار به کار رفته بود.

جدول ۴۶-۱. پیامدهای تولد در ۵۴۰۵ زن بارداری که تحت اعمال جراحی غیرمامایی قرار گرفته بودند.

پیامد	مقدار m	میزان بروز
ناهنجاری‌های عمده	۱/۹	NS
مرده‌زایی	۷	در هزار <۰/۰۵
مرگ نوزاد تاروز هفتم پس از تولد	۱۰/۵	در هزار <۰/۰۵
زایمان پره‌ترم ($>37\text{wk}$)	۷/۵	درصد
وزن هنگام تولد کمتر از ۱۵۰۰ گرم	۱۵۰/۰	درصد <۰/۰۵
وزن هنگام تولد کمتر از ۲۵۰۰ گرم	۲۵۰/۰	درصد <۰/۰۵

a: در مقایسه با ۷۲۰۰۰ زن بارداری که تحت عمل جراحی قرار نگرفته بودند.

NS: غیرقابل توجه

در قریب به نیمی از اعمال جراحی از بی‌هوشی عمومی استفاده شد که بیشتر شامل اکسیدنیتریک همراه با یک داروی استنشاقی دیگر یا یک داروی درونی دارد. این اعمال جراحی در ۴۱ درصد زنان در سه ماهه اول، ۳۵ درصد در سه ماهه دوم، و ۲۴ درصد در سه ماهه سوم انجام گرفتند. توزیع جراحی‌ها براساس نوع عمل جراحی در **تصویر ۴۶-۱** نمایش داده شده است. به طور کلی ۲۵ درصد جراحی‌ها جراحی شکم بود و ۲۰ درصد موارد را جراحی ژنیکولوژیک یا اورولوژیک تشکیل می‌داد. لپاروسکوپی شایع‌ترین جراحی انجام شده بود و آپاندکتومی شایع‌ترین جراحی در سه ماهه دوم بود.

■ پیامدهای پری‌ناتال

عارض پری‌ناتال وسیعی که متعاقب جراحی‌های غیرمامایی مشاهده می‌گردد، بیشتر به خود بیماری نسبت داده می‌شوند تا به آثار نامطلوب جراحی و بیهودشی. دوباره دفتر ثبت تولددهای کشور سوئد داده‌های ارزشمندی را فراهم آورد که در **جدول ۴۶-۱** ملاحظه می‌کنید (Mazze, ۱۹۸۹). میزان بروز نوزادان دچار مalfورماسیون مادرزادی یا مرده‌زایی، بین دو گروه تفاوت معنی‌داری نداشت. با این حال در زنانی که تحت عمل جراحی قرار گرفته بودند، میزان بروز وزن پایین هنگام تولد، زایمان پره‌ترم و مرگ نوزادی به طور چشمگیری بالاتر بود. افزایش نرخ مرگ‌ومیر نوزادی تا حد زیادی ناشی از زایمان پره‌ترم بود. این محققان نتیجه گرفتند که این افزایش

داشته شود، تغییرات قلبی-تنفسی زنان عموماً شدید نخواهد بود. با پایش غیرتھاجمی وضعیت همودینامیک زنان در اواسط دوران بارداری که شاخص قلبی^۱ پس از ۵ دقیقه دمیدن هوا ۲۶ درصد و پس از ۱۵ دقیقه دمیدن هوا ۲۱ درصد کاهش یافت. (Steinbrook, ۲۰۰۱). با این وجود فشار متوسط شریانی، مقاومت عروق سیستمیک، و ضربان قلب دچار تغییر قابل توجهی نشدند.

■ پیامدهای پری ناتال

از آن جایی که اثرات لاپاروسکوپی بر روی جنین انسان به طور دقیق شناخته نشده‌اند، مطالعات حیوانی می‌توانند کمک کننده باشند. محققان مختلفی در مطالعات قدیمی با بررسی گوسفندهای ماده دریافتند که اگر به دنبال دمیدن هوا، فشار داخل صفاکی از ۱۵mmHg تجاوز کند، جریان خون رحمی-جفتی کاهش می‌یابد (Barnard, ۱۹۹۵). علت این مسئله کاهش فشار خون رسانی و افزایش مقاومت عروق جفت می‌باشد (**جدول ۴۶-۳**). مطالعه‌ای که توسط Reedy و همکاران (۱۹۹۵) بر روی بابون‌ها صورت گرفت نیز نتایجی مشابه را حاصل نمود. مطالعات متعددی که از آن زمان بر روی گوسفندها صورت گرفته‌اند، مؤید یافته‌های فوق می‌باشند (Reynolds, O'Rourke, ۲۰۰۳).

(۲۰۰۶).

Reedy و همکاران وی (۱۹۹۷) از داده‌های به روز شده

دفتر ثبت موالید سوئد استفاده نمودند تا طی یک دوره ۲۰ ساله داده‌های مربوط به بیش از دو میلیون زایمان را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهند. در این فاصله، ۲۱۸۱ مورد عمل لاپاروسکوپی انجام گرفته بود؛ این اعمال عمده‌تاً در طول سه ماهه نخست انجام شده بودند. پیامدهای پری ناتال در زنانی که تحت لاپاروسکوپی قرار گرفته بودند با تمام زنان موجود در دفتر ثبت موالید از جمله آنها که جراحی باز داشتند مقایسه شد. یافته‌ها مؤید مطالعات پیشین بودند. خصوصاً خطر وضع حمل پره‌ترم، وزن کم هنگام تولد و محدودیت رشد جنین در هر دو گروهی که تحت جراحی قرار گرفته بودند نسبت به گروه شاهد بالاتر بود. با مقایسه لاپاروسکوپی و لاپاروتومی مشخص شد که پیامدها بین این دو گروه هیچ‌گونه تفاوتی ندارند. از یک مطالعه مشاهده‌ای بر روی

کارآزمایی تصادفی جهت مقایسه جراحی لاپاروسکوپی با جراحی باز وجود ندارد، با این حال در اغلب بررسی‌ها پیامدها به یک اندازه قانع‌کننده بوده‌اند (Bunyavejchevin, ۱۹۹۹; Lachman, ۲۰۰۱; Fatum, ۲۰۱۳). شایع‌ترین اعمال جراحی انجام شده عبارت بودند از کوله‌سیستکتومی، جراحی آندکس، و آپاندکتومی. جراحی توده‌های آدنکسی به روش لاپاروسکوپی در بارداری ارجح است و بخط بودن نسبی آن توسط محققان متعددی به اثبات رسیده است (Biscette, ۲۰۱۱; Hoover, ۲۰۱۱; Koo, ۲۰۱۲). در ابتدا سن بارداری ۲۶ تا ۲۸ هفته بالاترین حد سن بارداری توصیه شده بود، لیکن با به دست آمدن تجربیات جدید در حال حاضر بسیاری از جراحی‌های لاپاروسکوپی در سه ماهه سوم انجام می‌گیرند (Donkervoort, ۲۰۱۱; Kizer, ۲۰۱۱). در گزارشی از ۵۹ زن باردار که تحت کوله‌سیستکتومی یا آپاندکتومی لاپاروسکوپیک قرار گرفتند، یک‌سوم موارد سن بارداری بالای ۲۶ هفته داشتند (Rollins, ۲۰۰۴). این اعمال جراحی هیچ‌گونه آثار نامطلوب ماندگاری در پی نداشتند. در حال حاضر گزارش‌هایی وجود دارند مبنی بر انجام اسپلنکتومی، آدرنالکتومی، و نفرکتومی به روش لاپاروسکوپی در دوران بارداری (Aubrey-Bassier, ۲۰۱۲; Miller, ۲۰۰۶; Kosaka, ۲۰۰۷; Gernsheimer, ۲۰۱۲; Stroup, ۲۰۰۷).

■ آثار همودینامیک

تغییرات همودینامیک ناشی از دمیدن هوا به درون شکم جهت انجام لاپاروسکوپی، در زنان باردار و غیرباردار مشابه است (**جدول ۴۶-۳**). Reedy و همکاران وی (۱۹۹۵) بابون‌ها را در مقاطعی که معادل سن بارداری ۲۶ تا ۲۲ هفتگی در انسان بود، مورد مطالعه قرار دارند. آنها دریافتند که در صورت دمیدن هوا با فشار ۱۰mmHg، هیچ‌گونه تغییر فیزیولوژیک قابل توجهی روی نمی‌دهد؛ با این حال دمیدن با فشار ۲۰mmHg باعث بروز تغییراتی قابل توجه در سیستم‌های تنفسی و قلبی-عروقی مادر، پس از ۲۰ دقیقه می‌گردد. تغییرات مذکور عبارتند از: افزایش سرعت تنفس، اسیدوز تنفسی، کاهش بروز ده قلب، افزایش فشار گوهای و افزایش فشار شریان ریوی.

در صورتی که دمیدن هوا با فشار زیر ۲۰mmHg نگه

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.